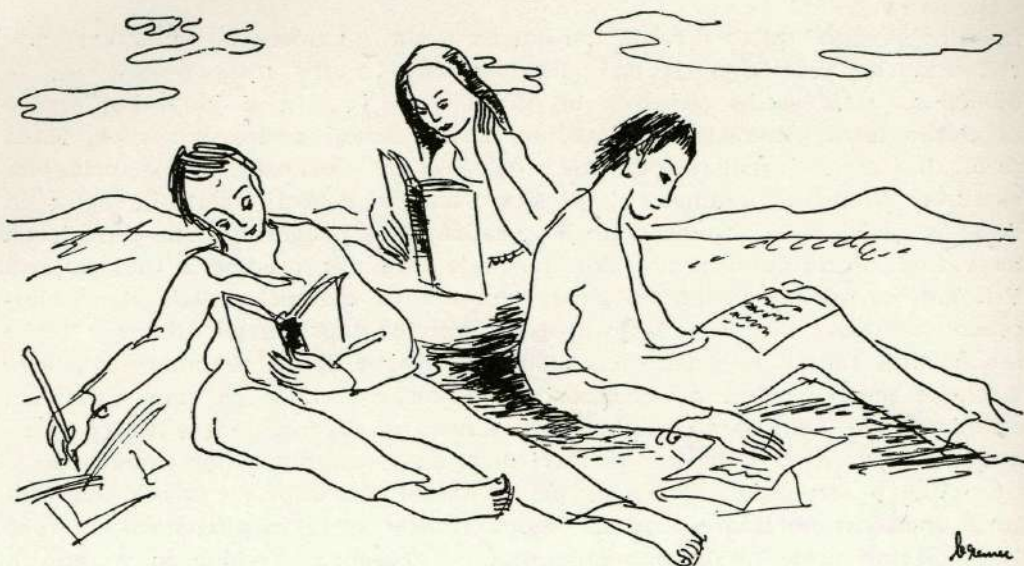

Zapiski

Dve pismi Slovencev Avgustu Šenoi.

Ko sem zbiral gradivo za razpravo o A. Šenoi in njegovih stikih s Slovenci, sem se na-dejal, da bom posebno mnogo snovi dobil iz njegovih pisem. Znano je namreč, da je bil Šenoa v tesnih zvezah z mnogimi pomembnimi Slovenci svoje dobe in da si je z nekaterimi prav prijateljsko dopisoval. Toda zgodilo se mi je prav po Šenoiinih besedah: »Tko se boljsem nada, na gore će spasti« (Izabrana djela Avgusta Šenoe, knj. I., 26). Iskal sem najprej v zagrebški vseučiliški knjižnici, kjer je nekaj Palmovičevih, Arnoldovih in drugih pisem Šenoi (vsega bo okrog 30 pisem), toda nobenega s slovenske strani! Enako se mi je zgodilo, ko sem se obrnil na Matico Hrvatsko in na Jugoslovensko akademijo znanosti in umetnosti. Nazadnje sem poskusil še pri družini A. Šenoe, kjer se mi je vsaj nekoliko nasmehnila sovražna sreča in kjer sem po prijaznosti g. vseučiliškega prof. dr. Milana Šenoe in njegovega sina g. Zdenka, vnuka velikega A. Šenoe, dobil vendarle dvoje prav za-

nimivih pisem, ki izvirata od dveh Slovencev: prvo je napisal Vatroslav Holz, drugo pa Anton Benzenšek. Kdor ve, s kakšno skrbnostjo je A. Šenoa spravljajl svoje rokopise in hranil vsak listek, na katerega je napisal kak načrt, domislek ali opombo za svoja dela, se mora čuditi, kam se je zgubila njegova korespondenca, ki očitvidno ni mogla biti majhna. Če bi že bil uničil svoja čisto zasebna pisma, kje so vendar pisma, ki jih je sprejemal kot urednik »Vijenca«, kot odbornik Matice Hrvatske, skratka kot eden najvidnejših kulturnih delavcev v sedemdesetih letih preteklega stoletja!? Naloga hrv. slovenske zgodovine je, da to vprašanje čimprej razčisti!

Holzovo pismo je pisano kmalu po praznovanju Bleiweisove sedemdesetletnice, ki je bila od 19. do 20. novembra 1878. v Ljubljani in ki se je spremenila v splošno narodno slavlje, katerega so se udeležili tudi zastopniki mnogih hrvatskih društev in ustanov. A Šenoa je bil v imenu Matice Hrvatske in je pri banketu izrekel navdušujoč govor, s katerim je na mah osvojil